

3 життя Галичини під Радянським Правлінням.

ПЕРЕДРУКИ З ОРГАНУ ГАЛИЦЬКОГО СЕЛЯНСТВА "БІЛЬШОВИК" З ДНЯ 20. СЕРПНЯ 1920.

ЖЕНТІ В ШИО ПАНСЬКИХ ПІДПІХАЧІВ.

Хто є головний ворог працюючого люду Галичини? Шлях-та, дідачі, зграя польського офіцериства та канарок...? Ні. Головний ворог се невідомість та байдужість селянства по части й робітництва.

Хіба-б яка шляхта утрималась, як-би робочий народ знав що йому робити, як би він міг і хотів дати організовану відсіч, яким би не було насильникам. Але нарід, що мовчки тигнув ярмо через довгі століття, не підняв голови навіть тоді, коли його сусіди взяли ся за розум, повиганяли своїх панів та їх підпихачів.

Натомість зараз-же повискакували наперед різні адвокати та доктори і почали спасати свій рідний нарід, боронити його від віковичних ворогів гнобителів. А як вже боронили, то кождому на очах.

Нарід як і раніш мовчав, радіючи своїй "власній" державі, покірливо ніс тягар обов'язків та йшов без жадної думки, як сніпа кобида за своїми поводирями. А ті нещасні інтелігентники, попавши у міністри, і почали коверзувати поза лачима сліпого велетня, коншахти строїти і з антантою і зі шляхтою і з ким хоче, навіть зі старими царськими російськими генералами. Тепер всі ба-чають зраду Голубовичів, Петрушевичів, Петлюра та компанії. А хіба воно могло бути інакше?

Пані, вся та гнида інтелігенція, ті всі панки у правочинних ковчарниках та білених рукавичках та-ж вони тої біді робочої та селянської не знали. Де які і знали-ті з дитинства (ті, що із злидарів вишшли) а ніші в більшості скоро все забували. Чи багато зі вчених в буржуазних школах людей своєї темної сільської родини не чурались? Оттак і в загальній політиці.

Більш всього на світі боялись

наші правителі, щоб поважна буржуазна Європа їх за більшовиків не прийняла.

Треба іншим, мовляли, шляхом іти, треба, щоб був "порядок", треба сидіти тихо, щоб не роздрочили великих панів, треба, треба не війну з ними вести а політику, дипломатію. Думали весь світ обдурити, а на ділі самі "пошились в дурні". Ну, самі то не дуже, бо грошенята у кишенях майже у всіх брешуть (всі майже у на-рді купали ся), а що працюючи Галичани "під дурного хату" таки завели. Отже досить вже науки. Найлучша дипломатія з панями то — буюком по плечях.

Але для такої дипломатії панове професори та доктори нездатні.

Для цього треба мати тверду руку робочого чоловіка.

Тому треба скрізь у ревкомі проводити не так вчених, як надійних, твердих людей, тих, у яких на панів та підпанків в серці накипіло.

Нічого боятись, що вони напугають. Помилка не біда, не помилять ся той, хто нічого не робить. За те-же панам не продадуть ся, коншахти строїти не будуть. То є головне.

А панів, учених хай беруть в роботу, на послугу, в поміч собі.

Служили за гроші колись буржуази, хай тепер трудяться на службу.

А хто із вчених дійсно перекликає нашим пролетарським духом, зіллеть ся душею і тілом з простим народом, того ми шануватимемо як товаришів та провідників своїх.

Тільки замоло таких зразу найдемо. Більш ніжесь все таки, особливо з початку, в ревкомах мати цілком певних, твердих та жорстоких до панства трудящих злидарів.

В. Затонський.

капіталістичний лад, ми бачимо перед своїми очима надзвичайно сумну картину, добре відомо кождому робітникові. Міліони людських одиниць робітників працює і витворює величезні багатства, які йдуть в кишені малої горстки капіталістів.

Самі капіталісти не працюють, лише присвоюють собі всі багатства, витворені чужою працею.

Робітники! Віковий ганьбі пора вже покласти межу! Досить вже працювати в користь дрібної горстки дармоїдів. Пора почати працю для себе, для всієї робітничої класи. Продукти праці повинні належати до тих, хто їх витворив. Треба взятись негайно за здійснення цього. Для цієї мети треба всі фабрики, машини, рудники, одним словом, всі засоби продукції, які в руках буржуазії були засобами визискування робітників, відібрати з її рук і передати в руки робітничої класи.

Для цієї мети Галицький Револьюційний Комітет, як Тимчасовий Робітничий Уряд, опираючись на диктатуру пролетаріату — основний частини програми комуністичної партії, оповіщує салуючу декларацию прав і обов'язків робітників.

Все багатство країни, все нерухоме майно, машини, матеріали, засоби комунікації, транспорт, всі банки, рудники, переходять з сьогоднішнього дня в послідне робітничої класи на руки Рад Робітничих і Селянських Депутатів, як повномочних його представників.

Для дійсного і остаточного скасування визиску людини людиною, вводять ся загальна обов'язковість праці без різниці пола.

"Хто не працює — той не їсть", — отсе наше гасло.

Дотеперішні капіталістичні і демократичні уряди ніколи не були зацікавлені в обороні праці.

Вони ніколи не піклували ся своїми нещасними жертвами. Про інвалідів, про жертви фабричних нещастів, про безробітних сиріт про відомі, ніхто не думав. Кидали їх на волю суаби. Те, чого пролетаріат добивав ся беззусильно впродовж довгої боротьби, оплачуючи свої змагання кровю і тюрмою, се вводять сьогодні

диктатура пролетаріату актом пераорядної ваги, а саме пра-во охорони праці, забезпечення на випадок недуги, смерті або каліцтва.

З сьогоднішнього дня вводять ся в життя:

1) 8-годинний робочий день і 7-годинний час нічної праці.

Примітка: Детальні права праці будуть випрацьовані разом з представниками професійних робітничих союзів.

2) а. Забезпечення всіх безробітних — ставлячи їх що до оплати і заосмотрення на рівні з працюючими.

б) повне забезпечення і заосмотрення хрих, віддаючи для їх потреб всі лікарські сили і засоби, існуючі санаторії, лікарні, клініки і т. п.

в) Доживотне забезпечення інвалідів і стариків.

г) Державна опіка над сиротами.

д) Забезпечення членів сім'ї на випадок смерті батька.

е) Право відпусток всім працюючим раз в році, віддаючи в їх розпорядженні всі курорти (купальні установи).

ж) Заборона праці для дітей до 15 літ, віддаючи їх обов'язково до публичних шкіл.

з) Забезпечення вагітних і положіць, даючи ім 16-тижневий відпуск до і після родів.

3) Для негайного введення в життя вище вказаних прав треба:

а) негайно вибрати на фабриках і заводах "Фабрично-заводський Комітет", для того, щоб вони взяли в свої руки форму фабричного життя, його нормального функціонування, а також реорганізацію фабричного керівництва.

б) Організувати професіональне життя з метою поліпшення матеріального становища робітничої класи, а також вироблення робочої дисципліни.

в) Організувати на фабриках групи і гуртки партійних робітників комуністів, з метою охорони перед посяганням контрреволюції, береженням фабричного майна, що являється складовою частиною народного добра.

Галицький Револьюційний Комітет: Голова: В. Затонський. Члени: М. Баран, К. Лівнівич, Хв. Конар, М. Левинський, І. Немоловський.

ОБОВ'ЯЗКОВА ПОСТАНОВА Ч. 3. ПРО ГРОШОВІ ЗНАКИ.

§ 1.

З менту встановленя Револьюційної Влади в тих повітах Галичини, які очищені від польсько-петлюрівських білогвардійських банд, нормоване обмінної вартості всіх грошових знаків, які нахальдуть ся в грошовому обороті, належить всецільно і виключно до Галицького Револьюційного Комітету і всяка явна і потайна грошова біржа і спекуляція грошовими знаками так приватним особам, як і всім громадянським установам забороняється під загрозою конфіскації, арешту і передачі винуватих в порушенню цієї постанови Воєнно-Револьюційному Трибуналові.

§ 2.

а) Одночасно вводять ся обов'язковими знаками грошового обороту так поміж державою і її органами з одного боку, і громадянством з другого боку, як теж у грошових взаємодинах самого громадянства всі грошові знаки і кредитні білети у великих і дрібних копіях Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки, які введені в оборот в Українській Соціалістичній Радянській Республіці і в інших Соціалістичних Радянських Республіках.

б) Всі так названі вартісні папери, а саме займи, облігації, купони і т. п. всіх державних і приватних банків, всіх бузних і зараз існуючих держав касується і з цього менту тра-

тять всяку свою обмінну вартість.

в) Всі грошові знаки і кредитні білети бувають австро-угорської імперії (корони), бувають Російської Республіки при тимчасовому уряді (керенки) являються ся не обов'язковими в грошовому обороті, при чому обмінна вартість вище вказаних знаків і кредитних білетів на обов'язкові грошові знаки і кредитні білети Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки встановлюється тимчасово так:

Один рубель (царський і керенський) рівняється одному Радянському, одна австро-угорська корона рівняється п'ятдесяти копіякам (2 корони = 1 рубелю).

г) Грошові знаки і кредитні білети польської держави (польські марки) і так наз. У.Н.Р. (карбованці і гривни) за винятком дрібних копірок (від 10 карб., 20 гривень, 20 марок і вище) обявляються ся не обов'язковими в грошовому обороті, при чому розрахунок при обороті вище вказаними дрібними копіями (від 10 карб., 20 гривень і 20 марок і вище) встановлюється ся так:

Один карбованець рівняється двома гривням, двома маркам і одному рубелю.

Ні державні установи Галицького Револьюційного Комітету, їх органи і представники, ні приватні громадяни, які установи не обявані сих знаків і кредитних білетів приймати

ні обмінювати, а всякий явний чи потайний обмін вище вказаними знаками для спекулятивних цілей строго забороняється під загрозою конфіскації, арешту і передачі винуватих в порушенню цієї постанови Воєнно-Револьюційному Трибуналові.

§ 3.

Всякі інші грошові знаки і кредитні білети всіх закордонних держав в грошовому обороті не обявляються, а обмін їх на обявляючі буде встановлений окремою постановою.

Галицький Револьюційний Комітет: Голова: В. Затонський, Члени: М. Баран, К. Лівнівич, Хв. Конар, М. Левинський, І. Немоловський.

Поворот Румунської Соціалістичної Делегачії з Росії.

Черновецький "Робітник" подає на підставі румунської соціалістичної газети "Socialismul" салуюче:

БУКАРЕШТ, 21. січня. — В селуду прибув тов. Д. Фабіан, відпоручник румунської соціалістичної партії з Росії.

Тов-і Т. Крістіану, Конст. Попович, Ал. Доброджану, Р. Флуераш і Др. Розван вже в дорозі і мусять сими днями вже повернути.

ВІДЕНЬ, 19. січня. — Тов. Флуераш, в дорозі домі, прибув з румунською делегачією з Росії, висказав ся перед представниками віденської преси так: "Ми перебували два місяці в Росії і звідли важливіші міста, як Петроград, Москву і Харків, як провізорично столицю України. Ми обговорювали із Троцьким, Чичеріном, Бухаріном і и. справи, які тичать ся теперішнього положення со-вітської республіки. Після моїх дослідів маю переконання, що Росія хоче мира і найбільшою журою є піднесення продукції. Всякі за границею розповсюджені вісти про будь які непорозуміння з Румунією є зовсім безпідставні. Росія не хоче запускати ся у війну з Румунією. Скоро прибудемо домі, сей час зложимо справоздання, в які опишемо все, що бачили в Росії, безсторонно".

Що каже тов. Фабіан про Совітську Росію?

Член делегачії румунської соціалістичної партії висловив для студії відносин в Совітській Росії повернувшись вже, наколи прочі товариші ще в дорозі і оповідає про винесені вражіння ось що:

Подорож.

Наші паспортні були в порядку і вкінці зати ми законно подорожували після всіх застережень буржуазних законів. Однак воля зеднаной міжнародної поліції — се-ж прецінь румунів не чуже — примусила мене збачити на незаконну дорозу. Я мусів переступити границю Німеччини однак на іншим місці, як се приписували закони. Сим то вияснюється, чому я аж з початком життя мів об'їзди першого красномейця в Совітській Росії.

В Совітській Росії.

Я був в Петрограді, де звідли інститут для виховання дітей, як також доми уряджені для відпочинку для робочих у вільний час; сі уряджено в елегантних і просторих вілях аристократів і в царській палаті в Краснім Селі (Царське Село).

В Москві звідли я всі інститути совітів, доми заводських спілок, народні гостиниці, кремль, бушув резиденцію Романових, тепер осідок совітів. Я дивився за осякою скорістю і точністю виповняють підвладні органи всі постанови і розпорядження совітів. Широко маси піддаються ся добровільній христості, як тажд адміністративні органи перепроважує щя так строгу контролю, що можна спокійно прохажувати ся між пілвочі но передмі-

стях Москви без журі, що може хтось напасти, або щоби подібати якогось п'яного горожанина.

Стріча з тов. Раковським.

В Харкові відвідав тов. Д-ра Раковського, президента наркомісарів Радянської України; сюда прибув я в салюновім потязі Троцького; в тім потязі є стачія бездротного телеграфу і печатня. Тов. Др. Раковський працює не менше 18 годин денно і то вже протягом трох літ; ся надмірна праця полишила сліди на його обличчю. Сей має також свій потяг, заосмотрений стачією бездротного телеграфу і печатню; в товарстві цього подорожував я через 10 днів в Донецькім басейні і робив всякі спостереження. Я звідли копальні вугля знищені бандами контрреволюціонерів Краснова і Денікіна. В Таганрозі, на березі Чорного моря, звідли я заводи, в яких виробляють ся зараз бронепотяги, колись тут виробляло ся машини і вагони для заосмотрення потреб міст. В Таганрозі звідли ще військову школу, в якій около 800 пролетарських і селянських синів приготувальє ся для офіцерських кадр Червоної армії.

Російська армія.

Ми вступили в полудневу Україну, зближаючи ся до фронту в часі коли-начальний командант полудневого фронту тов. Фрунза (з роду Бесарабця, вже від 1903 року більшовик, був засуджений на смерть царською владою) рішав судьбу генерала Врангеля. Переняті вільно залізничною карністю, провадять або ново-вишколені пролетарські офіцери, почасті царські офіцери, що перейшли до комуністів, відтак змобілізовані не комуністи офіцери фахово образовані — ся то російська армія дає найбезпечнішу запоруку для забезпечення революції. — В критичних на фронті часах, змобілізовувано членів партії комуністів і вислано їх на найнебезпечніші місця. Я бачив наочно, як сі білі в лиці з палким огнем в очах і завзятею йшли на фронт в борбу, проти десяти раз сильнішого ворога контрреволюціонера. Се їх завзяте викликає подив цілого міжнародного пролетаріату.

"Большевицька диктатура".

Большевицька диктатура над пролетаріатом є видумкою контрреволюціонерів, яка вводиться в блуд суспільність, а навіть многих із нас. Бо-ж широкі маси не жалують за давними несподаними порядками контрреволюційної кліки, але прагнуть вибити ся із кормиг.

КОМУНІЗМ І СЕЛЯНИ.

(З брошури Ю. Мархлевського "Комунізм а сільський працюючий нарід".)

Комуністи не думають забирати землі селянам, але натомисть вони готові помогти селянам. Коли говорять ся про селян, то кождий знає, що бувають різні селяни. Є селяни малоземельні, котрим в жадний спосіб не вистарає землі. Трудно говорити про "господарство", коли ціле багатство складається з двох, трох, навіть чотирох моргів ґрунту. Такий малоземельний господар живе переважно з зарібку, і є передовсім робітником. Дятого ми власне говорили, що малоземельні селяни повинні спільно з робітниками об'їняти філярки. На скільки схотять держати свою землю і працювати на ній, то будуть могли о-ільки частинно працювати на філярку і тільки в часті будуть також належати до поділу плодів праці.

Дальше маємо селян господарів, котрі мають ґрунту досить, щоби на ній вижити і також не більше ніж можуть обробляти самі з родиною. Скільки треба на таке господарство моргів поля, трудно означити. Близько великого міста, де є великий дохід з на-білу, ярини, дробу, може вистарчити шість до вісім моргів до виживлення родини. Але загально треба, щоби господарство мало власні знаряди і па-

ру штук худоби, а тоді треба вже і рілі більше. Залежно від урожайності ґрунту треба числити від десяти до п'ятнацять моргів. На більшім господарстві сама родина вже не дасть ради, треба вже тоді до помочи наймати і наймички, а селянин тоді вже не живе з власної праці, але стає визискувачем праці людської.

Тим селянам, удержуючим ся з праці на власнім ґрунті, живе ся певно не найлучше. Друг з них чисельні податки, військова служба сина приводить не раз до руїни ціле господарство. Дуже багато сидить по уха в доггах і працюють тільки на проценти. Тому такий господар мусить віднімати собі від уст, щоби тільки звязати кінець з кінцем. Хати переважно є в такім злім стані, що людом вижити в них трудно. А ціле живе є гарованем від ранку до ночі.

Отже комуністи твердять, що коли такі селяни переконують ся про користь великої у-правки, коли побачать як то малоземельні селяни і наймити, ведучи господарку спільно, мають жити багато краще і вигідніше, тоді схотять урядити себе подібно, а можуть те зробити, залучуючи свою рілі в один обшар і оправляючи її спільно. 40 чи 50 таких господарів стануть тоді спільниками філярку і будуть жити без-дорівня достаточніше, ніж тепер, коли кождий пооди-нокий борикається з нуждою.

Але нім те настане, новий лад, до котрого стремлять комуністи, принесе селянам рівнож велику користь. Робітничая держава не буде провадити політики насиль і розбою, отже не буде потрібно її армії. Сини селян не будуть марнувати цілих своїх літ в жарнарах, де учать ся розпустити, набавляючись хороб, витрачаючи час і сили. Не буде також та держава потребувати дерти податків з селян на удержання армії і чиновників. Дальше — в тій робітничо-селянській державі комуністів і вислано їх на найнебезпечніші місця. Я бачив наочно, як сі білі в лиці з палким огнем в очах і завзятею йшли на фронт в борбу, проти десяти раз сильнішого ворога контрреволюціонера. Се їх завзяте викликає подив цілого міжнародного пролетаріату.

Саме вже те, що жаден чиновник не буде сидіти селянинові на карку, що селяни стануть вільними людьми, багато поправить істноване.

Не до смаку буде певно новий лад півпанкам, селянкам-кулакам, котрі не менше від дичих визискують своїх робітників, а сидять на грошах, обдирають лихвою ціле село. Бо скоро рішай робітник буде міг приступити до спілки в громадах, які будуть управляти філярками, то не знайдеть ся таких, щоби схотіли працювати на нових лихварів. Вони будуть змушені уступити часть своєї землі і задовольнит ся такою часткою, яку самі без не-емної помочи зможуть опра-вити.

Селянські господарські ко-муні.

Бюро "Роста" доносить, що після справоздання Народного Комісаріату Рільництва зріст селянсько-господарських ко-мун перевищає цифру 15.000. З сего числа 5.000 могли сягнути приписану норму средств продукції. Комунам приходило ся працювати серед дуже тяжких обставин, з о-глядом на війну і брак деяких господарських знарядів.

В Рязанській губернії здох-бутки комун перевищили селянське господарство а 35%. Число комун постійно зростає.

Дятого, що досвід з 50 електричних пугами в око-лицях Москви дали дуже великі успіхи, правительство за-мовило тепер 50.000 електрич-них пугів більше, як було рішено попередньо.

З РАДЯНСЬКОЇ ГАЛИЧНИНИ.

Ц. К. К. П. Г.

Зорганізував ся Центральний Комітет Комуністичної Партії Галичини. В склад Комітету увійшло 9 членів.

Всегалавдат.

Всегалавдат — орган, концентруючий в своїх руках, книдавничтв преси, брошур, книг для Галичини, перенес свою діяльність до Тернополя. На чолі колегії Всегалавдату стоїть т. Кулик, визначний журналіст.

Офіційний орган Правитель-ства Радянської Галичини.

На днях почне виходити офіційний орган правительства Радянської Галичини — "Вісти". "Вісти" з технічних мотивів будуть виходити поки що два рази на тиждень.

Тернопільський Повітовий ко-мітет К. П. Г.

Зорганізований і приступив вже до роботи Тернопільський повітовий комітет К. П. Г.

В Тернопільському повіті.

15-го серпня Тернопільський повітовий комітет К. П. Г. ви-

слав радянських робітників на села для організації Ревкомів. В сей неділень зорганізовано 12 Ревкомів.

В Тернополі.

Союз комуністичної молоді. На зібранню робітничої молоді, яке відбулось 15. серпня зорганізований союз комуністичної молоді.

Зібране польських робітників.

15-го серпня відбулось зібрання робітників-Польків. Зібране пройшло серед великого революційного підйому.

Житє йде нормально.

Житє в місті пішло нормально. Почали функціонувати кіно і театри. Публіка ожила. Спостерігається велике заїнтересоване політичними питаннями. Відкрились ідалні для бід-нійшого населення.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ГАЛИЦЬКОГО РАДЯНСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

Декларация.

Галицького Револьюційного Ко-мітету про права і обов'язки робітників.

ТОВАРИШІ!

Переживаємо незвичайно важну добу в історії людства, добу рішучої класової боротьби. Боротьба ся веде за поміж пролетаріатом і буржуазією; вона веде ся впродовж всего капіталістичного ладу, а зараз вона аступила в останню

свою фазу.

Смерть або житє — отсе можливий кінець цієї боротьби.

Товариші! Завдяки перемо-гам Червоної Армії Соціалістичних Радянських Республік Росії і України, наша країна визволюється ся з варварського ярма шляхти і польських магнатів. Завдяки червоним лідерам ми маємо взятись за ре-організацію громадянського життя на соціалістичних під-валинах.

Глинувши на замираючий